

Til Finansdepartementet

Tilrådning 15. september 2010

Innhold

1	Innledning	1
2	Bakgrunn	1
3	Etikkrådets henvendelse til Lingui	3
4	Rådets vurdering	4
5	Tilrådning	5

1 Innledning

Etikkrådet har tatt stilling til om det malaysiske skogselskapet Lingui Developments Berhad gjennom sin skogsdrift i Sarawak, Malaysia forårsaker alvorlig miljøskade.¹

Lingui Developments Berhad² er et børsnotert, malaysisk skogselskap som blant annet produserer tømmer og treprodukter. Virksomheten inkluderer skogsdrift i naturskog i Malaysia og palmeolje-plantasjer.³ Per 2. august 2010 hadde Statens pensjonsfond utland en beholdning på 1 584 100 aksjer i selskapet.

Lingui er et datterselskap til Samling Global Ltd., og Samling har en eierandel på 67,23 prosent i selskapet.⁴ Den 22. februar 2010 avga Etikkrådet tilrådning om utelukkelse av Samling Global⁵ fra SPU fordi selskapet gjennom ulovlig hogst kan forårsake alvorlig miljøskade.

Finansdepartementet offentliggjorde tilrådingen den 23. august 2010 etter at nedsalget i selskapet var gjennomført. Tilrådingen var i hovedsak basert på Etikkrådets egne undersøkelser av Samlings skogsdrift i Sarawak (Malaysia) og Guyana. Undersøkelsene dokumenterte det som synes å være omfattende og gjentatte brudd på konsesjonsvilkår, forskrifter og andre reguleringer i samtlige av de seks konsesjonsområdene som ble undersøkt i Sarawak. Enkelte av overtredelsene var svært alvorlige brudd, slik som hogst utenfor konsesjonsområdet, hogst i et verneverdig område som av myndighetene var tatt ut av konsesjonen for å inkluderes i en eksisterende nasjonalpark, og gjennomføring av andre gangs hogster uten at miljøkonsekvenser var vurdert.

To av konsesjonene som ble undersøkt, tilhører heleide datterselskaper av Lingui. I en tredje konsesjon er det et heleid datterselskap til Lingui som gjennomfører hogsten for et annet av Samlings datterdatterselskaper. Etter rådets oppfatning er dermed også Lingui ansvarlig for den ulovlige hogsten og miljøskadene som er avdekket i disse konsesjonene.

Rådet tilskrev Lingui den 25. august 2010 for å gi selskapet mulighet til å kommentere rådets utkast til tilrådning. Lingui har ikke svart på rådets henvendelse.

Etikkrådet tilrår å utelukke Lingui Developments Berhad fra Statens pensjonsfond utlands investeringsmuligheter på grunn av uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til nåværende og framtidig alvorlig miljøskade.

2 Bakgrunn

Linguis morselskap, Samling Global Ltd, er et integrert skogselskap med skogressurser, produksjonsanlegg og distribusjonsnettverk lokalisert i Guyana, New Zealand og Kina. Samling

¹ I henhold til Statens pensjonsfond utlands (SPU) retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper § 2 tredje ledd bokstav c.

² Heretter også omtalt som Lingui.

³ <http://www.lingui.com.my/home.html>

⁴ <http://www.samling.com/eng/aboutus/group.htm>

⁵ Heretter også omtalt som Samling.

har 15 hogstkonsesjoner i Sarawak, Malaysia, som dekker et areal på ca 14 000 km² tropisk regnskog.

Samlings skogsdrift ser ut til å være organisert gjennom datterselskapene Barama Company Limited, Syarikat Samling Timber Sdn. Bhd. og Lingui Developments Berhad. De to førstnevnte er heleide datterselskaper, mens Samling har en eierandel på 67,23 prosent i Lingui.⁶ Lingui er notert på børsen i Malaysia. Hogstkonsesjonene eies og drives av heleide datterselskaper til Samlings datterselskaper.

Etikkrådets tilrådning om utelukkelse av Samling viser at Lingui er direkte involvert i tre av Samlings konsesjonsområder i Sarawak som ble undersøkt av rådet. Nedenfor er det gitt et kort sammendrag av de funn som ble gjort:⁷

Konsesjonsområde T/0294 – Ravenscourt Sdn. Bhd.

Konsesjonen tilhører Ravenscourt Sdn. Bhd, som er et heleid datterdatterselskap av Samling. Selve hogsten blir imidlertid gjennomført av Tamex Timber Sdn Bhd , som er et datterselskap til Lingui. Tamex Timber fungerer som entreprenør for Ravenscourt Sdn. Bhd.

I denne konsesjonen har det fra mai 2007-mai 2009 foregått omfattende og intensiv hogst i et økologisk kjerneområde rundt Batu Lawi-fjellet nord for *Pulong Tau National Park*. I mai 2008 tok skogmyndighetene i Sarawak dette spesifikke området ut av konsesjonen, for at det skulle inkluderes i den eksisterende nasjonalparken. Satellittbilder viser at det har vært gjennomført hogst i ett år etter at Ravenscourt ble formelt varslet av myndighetene om at området ville bli tatt ut av konsesjonen, og at hogsten her skulle stanses.⁸

Analyser av terrengdata fra Google Earth indikerer at noen av de områdene der det pågår hogst, er så bratte (mer enn 35 graders helning) at konvensjonell hogst normalt ikke er tillatt.⁹ Et område hvor det har vært drevet svært intensivt, strekker seg over 300 m oppover i den østlige fjellsiden. Ulovlig hogst i bratt terreng foregår også i en annen del av konsesjonen (Coupe 05A), der et stort, bratt terrengområde ligger inntil grensen for den eksisterende nasjonalparken. En skogsbilvei på rundt 3 km er nylig blitt anlagt inn i dette klasse IV-området.¹⁰ Her har det også vært drevet intensiv hogst, og det ble flere steder observert omfattende erosjon.

Konsesjonsområde T/0411 - Samling Plywood (Baramas) Sdn. Bhd

Denne hogstkonsesjonen tilhører Samling Plywood (Baramas) Sdn. Bhd., som er et heleid datterselskap av Lingui, mens selve hogsten gjennomføres på kontrakt av Samling Globals datterselskap Syarikat Samling Timber Sdn Bhd.

Rådets undersøkelser indikerte at selskapet i mer enn tre år har utført andre gangs hogster i T/0411 uten at det foreligger godkjente miljøkonsekvensvurderinger slik det er stilt krav om i *the*

⁶ <http://www.samling.com/eng/aboutus/group.htm>

⁷ Se Etikkrådets tilrådning om utelukkelse av Samling Global for en mer omfattende redegjørelse av saksforholdene.

⁸ Brev fra *Director of Forests to Ravenscourt Sdn, Bhd* datert 13 May 2008 vedrørende utvidelsen av Pulong Tau National Park i områder innenfor License No T/0294. Brevet er et vedlegg til miljøkonsekvensvurderingen for andre gangs hogst i T/0294). Godkjente kart over konsesjonsområdet og tilsagn om hogst (*Permits to Enter Coupe*), som rådet har hatt tilgang til, viser nøyaktig grensene for konsesjonsområdet. Kartet over driftsområdet Coupe 14A, der Batu Lawi-massivet inngår, viser tydelig at området skal settes av og at det ikke skal gjennomføres hogst her.

⁹ I de såkalte klasse IV områdene, som omfatter terreng med mer enn 35 graders helning, er konvensjonell skogsdrift og veibygging normalt ikke tillatt.

¹⁰ Se fotnote 9.

Natural Resources and Environment (Amendment) Ordinance fra 2005.¹¹ Videre avdekket satellittbilder hogst og omfattende veibygging i to områder innenfor konsesjonens Coupe 4A, som i kart over konsesjonsområdene og tilsagn om hogst er klassifisert som klasse IV bratt terreng der kun helikopterdrift er tillatt.¹² I januar 2009 var det ennå ikke gitt tilsagn om at hogst kunne startes opp i to av driftsområdene (logging block 75H-78H). All tilgjengelig informasjon tyder derfor på at både hogsten og veibyggingen er ulovlig.

Under feltundersøkelsen ble det observert fullstendig flatehogst på begge sider av veien i en bredde på opp mot 50 m og mange steder betydelig mer, herunder også hogst av trær under minstemålet. Dessuten var kantsoner langs vassdragene blitt hogget ned over store områder, og det var også synlig opphopning av hogstavfall i elver og bekker i hele dette området. Begge forholdene synes å være i strid med myndighetskravene, som normalt gir strengere restriksjoner for hogst langs vei og vassdrag enn det som ble observert.

Konsesjonsområde T/0413 - Samling Plywood (Miri) Sdn. Bhd.

Konsesjon T/0413 tilhører Samling Plywood (Miri) Sdn. Bhd som er et heleid datterselskap av Lingui.

I denne konsesjonen ble et område hvor det var blitt drevet hogst i 2003-2004 valgt ut for nærmere undersøkelser. I det området som ble besøkt under feltundersøkelsen, ga stubber ved elvebredden (the Semariang river) indikasjoner på hogst i kantsonen, herunder også hogst av fredede treslag (Engkabang-trær¹³) og hogst av trær under minstemålet. Hogstavfall var ikke fjernet fra elven. Et skjult tømmerlager ble oppdaget, som ifølge lokalbefolkningen ble brukt for oppbevaring av ulovlig hogd tømmer (fredede treslag og tømmer under minstemålet). Lokalbefolkningen hevdet at dette ikke var enkeltstående tilfeller, og informerte om at selskapet hadde hogd trær langs elvebredden i en strekning på flere kilometer og at mange Engkabang-trær var blitt hogd i området.¹⁴

3 Etikkrådets henvendelse til Lingui

I samsvar med punkt 5.3 i retningslinjene for observasjon og utlukkelse av selskaper fra SPUs investeringsunivers sendte rådet Lingui et utkast til tilrådning den 25. august 2010, for å gi selskapet anledning til å kommentere tilrådingen. Selskapet har ikke svart på rådets henvendelse.

¹¹ The Natural Resources and Environment (Prescribed Activities) (Amendment) Order, 1997, First Schedule, Article 2 (i), se også tabell 2.

¹² Dette gjelder blokkene 75H, 76H, 77H og 78H, samt 68H. Undersøkelser på stedet i april 2009, og analyser av GPS avlesninger og sammenlikning med satellittbilder og kart over konsesjonsområdene og tilsagn om hogst (*Permits to Enter Coupe*).

¹³ The Wildlife Protection Ordinance lister syv arter av Engkabang slekten (også kjent som Meranti): *Shorea splendida*, *Shorea helmsleyana*, *Shorea siminis*, *Shorea pinanga*, *Shorea macrophylla*, *Shorea stenoptera* og *Shorea stenoptera*. De tre sistnevnte står på Verdens naturvernunions (the International Union for Conservation of Nature, IUCN) rødliste over truede arter, klassifisert som henholdsvis sårbar, sterkt truet og kritisk truet.

¹⁴ Intervjuer med innbyggere fra Long Makaba landsbyen gjennomført i forbindelse med feltundersøkelsen i september 2009.

4 Rådets vurdering

Med ulovlig hogst menes avvirkning, transport og kjøp og salg av tømmer i strid med nasjonal lovgivning. I henhold til forarbeidene til de etiske retningslinjene vil ulovlig hogst kunne være i strid med retningslinjene.

I sin vurdering av Samling la rådet blant annet vekt på omfanget av ulovlig hogst i Samlings konsesjonsområder, og hvorvidt den ulovlige hogsten syntes å være en systematisk del av selskapets virksomhet, samt risikoen for at selskapets praksis ville fortsette i fremtiden. Rådet la også vekt på de omfattende og langvarige miljøskadene som ulovlig hogst kan forårsake, og at det er satt i gang omfattende internasjonale og nasjonale initiativer for å bekjempe ulovlig hogst, blant annet i Asia, både i regi av EU, Verdensbanken og stater, herunder også Norge.¹⁵ Det ble i den sammenheng også lagt vekt på de norske og internasjonale initiativene for å hindre avskoging og skogferringelse i tropisk regnskog som et ledd i arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser og tapet av biologisk mangfold.¹⁶

I tilrådningsen om Samling dokumenterte rådets undersøkelser av selskapets skogsdrift i Sarawak omfattende og gjentatte brudd på konsesjonsvilkår, forskrifter og andre reguleringer i samtlige av de seks konsesjonsområdene som ble undersøkt. Enkelte av overtredelsene fant rådet svært alvorlige, herunder hogst i et verneverdig område som av myndighetene var tatt ut av konsesjonen for å inkluderes i en eksisterende nasjonalpark, og gjennomføring av andre gangs hogster uten at miljøkonsekvenser var vurdert. Begge disse forholdene ble avdekket i konsesjoner der Lingui er konsesjonsinnehaver eller gjennomfører hogst for morselskapet. Andre forhold som isolert sett syntes mindre graverende, ble etter rådets oppfatning mer alvorlig fordi de ga inntrykk av å være en systematisk del av Samlings skogsdrift. I de konsesjonsområdene som ble undersøkt i felt, var det gjennomført flatehogster i en større bredde langs veier enn det som er tillatt, flatehogster i kantsoner langs vassdrag og forurensning av elver og bekker med hogstavfall, og det var bygget veier og drevet konvensjonell hogst i områder med bratt terreng, der bare helikopterdrift er tillatt. I tillegg ble det avdekket tilfeller av hogst av fredede treslag og av trær med mindre diameter enn tillatt minstemål. Slik praksis ble også avdekket i de konsesjonene der Lingui er involvert, og praksisen til dette datterselskapet synes dermed ikke å være forskjellig fra skogsdriften i de øvrige av Samlings konsesjoner.

Samling kommenterte rådets utkast til tilråkning om utelukkelse av selskapet. Samling sådde her tvil både om rådets metoder og kilder, men ga ingen konkrete opplysninger som bidro til å belyse eller korrigere de forholdene som rådet hadde tatt opp i tilrådningsen. Når det gjelder de konsesjonene der Lingui er involvert, kommenterte Samling verken hogsten i det verneverdige området, hogst av fredede treslag eller hogst av trær under minstemålet. Samling erkjente at det i ett tilfelle hadde pågått ulovlig hogst og veibygging i bratt terreng uten å spesifisere hvor, mens selskapet for de andre forholdene benektet at det har skjedd ulovligheter, uten at dette ble underbygget med dokumentasjon. Rådet anså derfor at Samlings svar ikke ga grunnlag for å endre rådets konklusjon om at selskapet er involvert i ulovlig hogst.

¹⁵ Slike initiativer inkluderer *the EU Forest Law Enforcement, Governance and Trade (FLEGT)*, og regionale FLEG prosesser støttet av Verdensbanken og *the Asia Forests Partnership (AFP)*, samt en rekke nasjonale initiativer rettet mot å stanse handelen med ulovlig tømmer og treprodukter. Malaysia er partner både til EU FLEGT og AFP. Se for eksempel <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm> and <http://www.asiaforests.org/>

¹⁶ Se for eksempel Regjeringens Klima og skogprosjekt, <http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/tema/klima/klimaogskogprosjektet.html?id=548491>

Rådet legger til grunn at Lingui som konsesjonsinnehaver og hogstentreprenør for morselskapet Samling Global er direkte involvert i ulovlig hogst og alvorlig miljøskade som er avdekket gjennom rådets undersøkelser av Samling skogsdrift i Sarawak. Etikkrådet anbefaler derfor at Lingui utelukkes fra fondet.

5 Tilrådning

Rådet anbefaler å utelukke Lingui Developments Berhad fra investeringsuniverset til Statens pensjonsfond utland på grunn av uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til nåværende og framtidig alvorlig miljøskade.

Gro Nystuen Leder	Andreas Føllesdal	Anne Lill Gade	Ola Mestad	Ylva Lindberg
----------------------	-------------------	----------------	------------	---------------

(sign.)

(sign.)

(sign.)

(sign.)

(sign.)